

CSONGRÁD MEGYE HÉT CSODÁJA • www.delmagyar.hu

1. A szegedi Dóm tér	339
2. Szent-Györgyi Albert Nobel-díjas tudós	187
3. A Pick szalámi	179
4. A szegedi alsóvárosi templom	155
5. A Szegedi Szabadtéri Játékok	152
6. A Tisza	122
7. A szegedi Anna-kút	107
8. A szegedi halászlé	107
9. A szegedi zsinagóga	105
10. A szegedi paprika	103
11. Az Opusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark	102
12. A Klebelsberg-örökség	83
13. A szegedi szecessziós paloták	80
14. A csongrádi Körös-torok	78
15. A makói Hagymaház	76
16. A Fesztly-körkép	72
17. A szegedi Reök-palota	68
18. Szeged árvíz utáni újjáépítése	64
19. Bálint Sándor néprajztudós	60
20. A szegedi Szent István tér	59
21. A vásárhelyi Fekete Sas Szálló	58
22. A Szegedi Nemzeti Színház épülete	53
23. A szentesi Petőfi Szálló	53
24. A mártélyi Holt-Tisza-ág	51
25. A homokháti ember	46
26. A szegedi Stefánia	44
27. A szegedi papucs	34
28. A vásárhelyi Emlékpont	34
29. A szentesi Tisza-liget	32
30. A Szegedi Tudományegyetem	26
31. A Szegedi Vadaspark	24
32. A József Attila Tanulmányi és Információs Központ	21
33. A szegedi Lechner tér	21
34. Csörgő Sándor, a legidézettebb magyar matematikus	18
35. Az első szívatültetés vidéken	17
36. A kisperegi szíamii ikrek szétválasztása	16
37. A szegedi botanikus kert	14
38. A Szabadság úszóház	13
39. A Csongrád Megyei Bíróság épülete	7
Összes szavazat (internetes, e-mail, postai levél):	2884
A szavazás kezdete: 2007. október 6.	

Csodakereső

Keressük együtt Csongrád megye hét csodáját! – hívtuk voksolásra olvasóinkat október 6-án. Játékunk végéhez közeledik.

November 29-én éjfélkor lezárjuk a képzeletbeli urnát. Az addig érkezett szavazatok alapján lapunk december 1-jei számában hirdetünk eredményt. Addig is: a játékos kedvű „csodavárók” között hetente egy ajándécsomagot sorsolunk ki – most az e-mailben szavazó makói *Kriván Irénnek* küldünk levelet arról, hol veheti át ajándékát. Akciónk végén bőrdöndnyi meglepetést nyerhet a legszerencsésebb játékos.

Mi Csongrád megye hét csodája? Szavazatokat, véleményüket továbbra is várjuk a www.hetscsoda.delmagyar.hu címen, továbbá levélben a szerkesztoseg@delmagyar.hu, illetve a 6740 Szeged, Pf. 153. címre!

Szeged, a szegény Cambridge

Szent-Györgyi Albert és családja 1931 januárjában érkezett Szegedre. A tudós addigra már Pozsony, Prága, Berlin, Hamburg, Groningen, London és Cambridge tudományegyetemeinek ismert kutatója volt. Szegeden is folytatta sejtlélegréssel kapcsolatos munkáját. Sikeresen izolálta a C-vitamint. Sőt Szegeden a város nevezetes növényéből, a paprikából a korábbiaknál sokkal nagyobb mennyiségben sikerült kinyernie az értékes anyagot. Felfedezte, hogy gyógyítani lehet vele például a skorbutot. Idén hetven éve, 1937. december 10-én vehette át a Nobel-díjat „a biológiai égfolyamatok, különösképpen a C-vitamin és a fumsav katalízis szerepének terén tett felfedezéseiért” indoklással. Később az izommozgás biokémiájával is foglalkozott itt, és nagyszerű eredményeket ért el. Szent-Györgyi Albert a szegedi egyetem egyik legnépszerűbb tanára és rektora volt. A Tisza-parti városban – melyet Szent-Györgyi életrajzírója, Ralph W. Moss a szegény ember Cambridge-ének nevez – 13 évig élt és alkotott az egyetlen olyan magyar tudós, aki itthoni körülmények közepette végzett kutatásaiért részesült Nobel-díjban. Ezért is jelölte Szabó Gábor rektor Csongrád megye legnagyobb csodájának Szent-Györgyi Albertet. Itteni teljesítményének megmaradt eszközei, illetve a világhírű magyar biokémikus életútját bemutató tablók is láthatók a Szegedi Tudományegyetem ma nap felavatott Szent-Györgyi Albert-émlékszobájában

FOTÓK: SEGESVÁRI CSABA

A send gomb

Mivel most már a sarki hentestanoncnak is van számítógépe, holott őskorszak, őskorszak ez még javából, barátaim, szólánék egy olyan jelenségről, amely alapjaiban változtatta meg a hírekhez, illetve a hírek küldéséhez való viszonyunkat.

Régen rendes, rendetlen leveleket írtunk, s e jóra való szokáson az évszázadok se sokat változtattak, toll, papír, pöcsét, menj. Postaláda. Vagy a postás, a drága postás, csekket hoz vagy honoráriumot? A leveleket, melyeket megírtunk, az idő különös anyagával töltöttük meg, az idő használt, gyűrögetett és kalapált, fényesre vagy homályosra csiszolt bennünket, mi is használtuk őt, a forma felépítése, a szerkezetek létrehozása létezésünk alanyi kötelezettsége volt. Voltaképpen az Úristen maga is forma, éppen csak a legformátlanabb forma. Ha mármint a művészetet nem számítjuk, a levél volt a legszebb jel, amit az ember létrehozott. A levélírás lassú és jellegzetes anyagi tevékenység volt, s nem csak az áldatlan és kiszámíthatatlan postai állapotok, a postautó szörnyű állaga, az út menti örömtanyákból integető csodalányok miatt, de a természetéhez tartozott az utazás mint létélmény, levelünk hajón, repülőgépen és vonaton utazott, ennyiben persze kikezdte az idő hagyományos legyőzését, a lovas, gyalogos, általában rettenetesen nagy hímtagú kurírral történő továbbítással szemben, de mégis, mégis volt az egészben valami természetes báj, az idő nem szakadt, hanem pelyheze hullt, mint a színes hó, vagy csak elcsepegtette magát, mint egy barátságos felhő. A levél valóságos, reális tárgy, érzéki képződmény. Amikor megkaptad, forgattad a borítékot, ropogott, talán tömött is volt, világított, sötétlett rajta a bélyeg, úristen, ez a tag négy oldalt írt nekem, most vagy annyira szeret, vagy annyira nem, vagy talán csak a fecsegés mómora ragadta magával! Két napig a párnád alatt lehetett tartani, felbontatlanul, reménykedve, hogy majd milyen jó lesz olvasni. Vagy ahogyan kezdtük. A megszólítás, drága, kedves, életem, lelkem, satöbbi.

Tulajdonképpen már a telefonnal elkezdődött valami szörnyűség. Rendes ember máig nem szokja, ha érti is, hogy adott esetben óceánok választják el őt a másiktól, és mégis lehet erotikus természetű vágyról, pénzről, új ruháról és politikáról diskurálni.

Ha útnak indítottál egy levelet, és nagyon megbántad, még fel lehetett robbantani a postaládát, ki lehetett rabolni a postást – „Nem, nem a nyugdíjnap miatt, kérem, csak a levél végett, amelyben azt írtam Szócs Mária úrhölgynek, hogy jó, legyen meg a végakarata, az idei esztendőben eljegyzésünk halálbízatosan be-

következik!” Szóval valamiképpen vissza lehetett vonni a hagyományos levelet. Volt még rá mód, ravasz lehetőség.

Hanem a számítógépnél más a helyzet. A számítógép maga a zörgő papír, a szürkére gyűrögetett boríték, a csöpögő toll, a hatalmas hímtagú postás, a füstös postavonat, az angyal. Magam, aki naponta több órán át használok a számítógépet, s ide is oda, nagy és kevésbé jelentősnek tetsző szerkesztőségekbe küldök üzeneteket, azt figyeltem meg, s ez talán mások számára is érdekes lehet, milyen bonyolult lelkiállapotot eredményez a számítógép egy adott részének, részletének, műtyrkéjének, kloriszának a használata.

Hölgyeim és Uraim, kedves Barátaim, a send gomboskáról beszélek. Nos, egyfelől csodás érzés megnyomni. A rabszolgafelszabadítás pillanata, nyílik a börtönajtó, itt vannak az oroszok – már akinek, satöbbi. A mellékletet – tárca, regényrészlet, novella, hexameterekben megírt följelentés, kitöltött űrlap vagy igazolás – már csatoltad, és repül. De az idő, míg a csatolmány elkészült, remületesen hosszú volt. Kemény napok, tengeri izzadság, hányszor hamvadtál el a reménytelenség máglyáján?! Sokszor, naponta. Egy egész éven át írtál egy nyomorult novellát, most azonban úgy érzed, kész, mit kész, egészen rendben van, és csatolod, már elég csak megemlíteni az újadat, s lenyomni a gomboskát. Pontosabban nem is gomb az, hiszen csak az egérnyíl hegye csusszan rá a képernyőn az ominózus felületre, és... kattintasz. Kész..Ssss... már el is ment, száll, ott is van. A küldés egyidejű a megérkezéssel. Egy évig sirtál, vacakoltál, egy évig véres pisi prűskölte tele az életpiszoárt, egy évig nem tudtad, csak akartad, egy évig vártál, reméltél, akartál, egy évig volt valami nem kész, valami nem megoldott fölötled, és...és most kész, most meg van oldva. Egyetlen pillanat. Elment. Nincs átmenet, postaút, maratoni lötyögés. Már meg is kapta a kedvezményezett, igaz, a dög csak holnap, egy hét múlva fogja olvasni, akkor sem mond túl sokat. Mindegy.

Én nagyon szeretem a send gombot.

Szeretem, és félek tőle, mint az olyantól, ami szép.

S talán még az is jó, hogy nincs mód a visszavonásra, legfeljebb írsz újat, gyorsan, kétségbeesetten, és a javított kiadást is küldöd. De ha a valódi szeretetről akar üzeni az ember, azt éppúgy jobban meg kell gondolni. És ha jobban meggondolja az ember, újra csak helyet kap ebben a másfajta, másszerű szerkezetben az, amit elveszni láttunk, vagyis maga az idő.

SZÍV ERNŐ

„Litvinyenko pincére voltam”

A férfi, aki felszolgált Alexander Litvinyenkónak azt a teát, amelyben a mérge volt, aggódik az életéért. A sugárterhelést bár felújították, és ismét fogadja a vendégeket.

Egy évvel ezelőtt történt: a mayfai Millennium Hotelben található Pine bár 67 éves csésze zöld teát vitt ahhoz az asztalhoz, ahol az egykori orosz kém ült két egykori KGB-ügynökkel, *Andrej Lugo-vojjal* és *Dimitrij Kovtunnal*. Később megállapították, hogy a tea a radioaktív polónium 210-zel volt szennyezett, és megölte Litvinyenkót. A ha-

Putyin lépett

Alexander Litvinyenko tavaly november 23-án halt meg, és a Highgate temetőben temették el. *Andrej Lugo-vojt* meggyanúsították a gyilkosság elkövetésével, de az orosz elnök, *Vlagyimir Putyin* elutasította kiadatását Nagy-Britanniának. *Lugovojt* meggyanúsították a gyilkosság elkövetésével, de az orosz elnök, *Vlagyimir Putyin* elutasította kiadatását Nagy-Britanniának. *Lugovojt*, aki most a Duma tagja, és üzleti partnere *Dimitrij Kovtunnak*, tagadja, hogy bármi köze is lenne Litvinyenko megmérgezéséhez.

tóságok egy nemzetközi gyilkosság ügyében kezdtek nyomozni.

Norberto Andrade azt mondta: semmi oka nem volt rá, hogy gyanakodjon, bár azt észrevette, a tea szokatlanul sűrű, és a kanna sokkal sárgább volt a megszokottnál. Ezt akkor vette észre, amikor kiürítette a kannát.

A Pine bár felújítására 230 ezer angol fontot költöttek. Norberto Andrade nyugdíjba vonult, de végül is visszatért dolgozni.

THE EVENING STANDARD,
ÍRTA: ANNA DAVIS,
FORDÍTOTTA:
NYEMCSOK ÉVA

A pincér, Norberto Andrade visszatért dolgozni a mérgezés helyszínére